

Nidos kultūros ir informacijos centro „Agila“ architektūrinės koncepcijos projektas

Aiškinamasis raštas

NIDOS KULTŪROS IR TURIZMO INFORMACIJOS CENTRAS „AGILA“ ARCHITEKTŪRINĖS KONCEPCIJOS ATVIRO SUPAPRASTINTO PROJEKTO KONKURSAS

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Moto: “GENIUS LOCI” (*lot. vietos dvasia*).

Įvadas.

Projekte siūloma Nidos kultūros ir turizmo informacijos centro „Agila“ architektūrinė koncepcija atspindi objekto integraciją į miesto centrinės dalies audinį, parenkant tinkamą mastelį, pateikiant modernios ir šiuolaikiškos architektūros tūrinį-erdvinį sprendimą išlaikantį organišką ryšį su urbanistine aplinka ir gamtinių elementų visuma, pastato racionalų planinį sprendimą, funkcinį-technologinį pagrįstumą (1.1)*. Šios architektūrinės koncepcijos pagrindu gali būti rengiamas žemės sklypo Taikos g. 4 Neringoje detalusis planas ir Nidos kultūros ir informacijos centro „Agila“ Taikos g.4 Neringoje rekonstravimo techninis projektas (1.2).

(1.1)* Aiškinamajame rašte ir projekte pateikiami tikslūs atsakymai į visas konkurso sąlygų užduotis.

Koncepcija

Pagrindiniai pasaulinio paveldo UNESCO sąraše esančios vietovės bruožai: įspūdinga gamta ir specifinis regioninės architektūros įvaizdis - neginčijamos vertybės, seniai įsirežusios visuomeninėje sąmonėje. Svarbiausias projekto uždavinys – atskleisti šiai aplinkai derančius meninės raiškos motyvus, nedeformuoti jos trapią charakterio. Siūlomi sprendiniai yra šiuolaikiški ir modernūs, tačiau pabrėžtinai išlaikantys organišką ryšį su urbanistine ir gamtine aplinka, nedisonuojantys su jau susiformavusia nuotaika, vadovaujantis “GENIUS LOCI” (*lot.: vietos dvasia*) principais (2.5).

Urbanistinis sprendimas

Pastato vieta ypatinga tuo, kad šioje teritorijoje susikerta dvi vyraujančios Nidos centrinės dalies užstatymo kryptys: istorinė tradicija – orientuoti medinius žvejų namus galais į Kuršių marias, bei pastarajai statmena, atokiau nuo vandens iškilusių pastatų kryptis. Vėlesnieji mūriniai kompleksai buvo statomi galus pasukant į greta jų esančią Didžiąją kopą. Projektuojamojo objekto padėtis urbanistinių krypčių bei gatvių tinklo atžvilgiu, funkcinė paskirtis ir bendramiestinė reikšmė, padiktavo specifinį sprendimą. Žemutinis tūris reaguoja į šalia Kuršių marių esančių pastatų užduodamą kryptį, tuo tarpu aukštesnysis nukreiptas į Didžiąją kopą, švelnina urbanistinį perėjimą nuo istorinės tradicijos link vėlesnės statybos krypčių. Tokiu būdu statinys betarpiškai integruojamas į miesto centrinės dalies audinį (2.2), tūrių kryptys ir išraiška atitinka veikiančias urbanistines kryptis, reaguojama į silueto ir aukštumo pokyčius (žemi tūriai prie marių ir aukšti – prie Didžiosios kopos).

Teritorija

Projekte pateiktas teritorijos sutvarkymas universaliai pritaikant ją kultūros, pramogų, reprezentacijos, švenčių, verslo ir kasdienybės reikmėms (2.1). Tarp savivaldybės pastato ir “Agila” centro subtiliomis planavimo bei architektūros priemonėmis sustiprinamas pagrindinės Nidos viešosios erdvės – aikštės išpūdis. Įvertinami esami želdynai, siūlomi nauji želdinimo principai. Visi esantys svarbūs sprendiniai ir naujieji erdvės formavimo elementai integruojami į vieningą sistemą. Funkciškai ir kompoziciškai motyvuotose vietose numatomi kietos dangos paviršiai, žalieji intarpai, želdiniai ir želdynai, mažosios dekoratyvinės formos, meniniai akcentai. Statinys betarpiškai integruojamas į miesto centrinės dalies audinį, sklypas užstatomas optimaliai (2.2), bendrame komplekso sprendime pagal galimybes išsaugant esamus medžius. Pirmo aukšto lygyje fasado nišomis išskiriamas kairysis pastato kampas. Tai suteikia kompozicijai lengvumo, ažūriškumo pojūtį, akcentuojamas pagrindinis

įėjimas, paryškinamas turizmo ir informacijos centro vieta (2.4). Tokiu būdu išlaikomas organiškasis ryšys ne tik su urbanistine aplinka, bet ir su gamtinių elementų visuma (2.3). Aikštės lygis vertikalčiai planuojamas taip, kad sutaptų su pagrindinio įėjimo į pastatą lygiu. Pagal konkurso sąlygas, automobilių stovėjimo klausimai iš esmės nesprenžiami. Gretimos aikštelės perspektyvinėje vizijoje pasiūlytas alternatyvus žaliojo skvero su paviljonu variantas, parodytos stovėjimo vietos ties informacijos centru ir savivaldybe. Šių sprendinių pasirinkimas neįtakoja pastato rekonstrukcijos.

Architektūrinė idėja

Architektūrinė idėja pilnai atitinka pastato paskirtį ir funkciją (2.5). Siūlomi architektūros sprendiniai yra šiuolaikiški ir modernūs, išlaikantys organišką ryšį su urbanistine ir gamtine aplinka, nedisonuojantys su jau susiformavusia vietos nuotaika (2.5). Projektuojamos formos darniai papildo vyraujančią itin trapų kontekstą, gerina eksploatacinį komfortą, kuria šiuolaikinę aplinką, nediktuoja svetimų architektūrinės raiškos ar stilistikos bruožų (2.6). Urbanistinių kryptių idėjos tiesiogiai atsispindi pastato tūrinėje kompozicijoje. Objektas sudarytas iš kelių skirtingo aukščio dalių. Žemutinį tūrį riboja (tęsiant egzistuojančias šios vietos tradicijas) „sklendžianti erdvė“, pabrėžtinai horizontali stogo plokštuma, reaguojanti į istorinio užstatymo kryptį. Scenos dėžė paaukštinama įmanomai mažiausio erdvinio poveikio vietoje – toliausiai nuo aikštės esančiame dešiniame sklypo kampe. Konceptualiąją prasmę, viršutinis pastato tūris - tai TARPINIŲ kampu (kuriant perėjimą tarp istorinės ir vėliau sukurtos urbanistinės krypties) pasukta forma, atgręžta į šalia esančios Didžiosios kopos vaizdą. Antra vertus, tai yra palapsniui link Didžiosios kopos atsiveriančios, savotiškai „atplėštos“ ir pakeltos į viršų pirmojo aukšto denginio dalys. Kildamos erdvėje šios plokštumos tampa salės ir scenos dėžės stogais. Pastato tūrinė kompozicija iš esmės formuojama vien horizontaliomis denginių plokštumomis, neakcentuojant vertikaliųjų fasadų. Tai paryškina sienų plokštumų neutralų įstiklinimą. Iš esmės kulminacinis formos augimas, reaguojant į konteksto ypatybes bei sekant gamtinio silueto augimo kryptimi, nukreiptas link netoliese esančios pagrindinės gamtinio karkaso vertybės – Didžiosios kopos. Scenos gilumoje tuo tikslu yra suprojektuota didelė, atidaroma stiklo vitrina, eksponuojanti ypatingą vietovės identitetą. Siūlomas sprendimas pabrėžia Neringos specifiką, suteikia pastatui išskirtinių unikalumo ir atraktyvumo bruožų. Architektūrinėmis priemonėmis, pakeičiant dabar esančio tūrio erdvinę kompoziciją, mažinamas pastato vizualinis agresyvumas (2.7). Skaidrus fasadų sprendimas suteikia pastatui lengvumo, vizualiai „tirpina“ jį aplinkoje. Žvelgiant įvairiais rakursais stiklas atspindi aplinkos žalumą, dangaus žydrumą. Tokiu būdu maksimaliai neutralizuojamas pastato poveikis, iš esmės suvokiamas tik virš pirmojo aukšto prakištas horizontalusis stogelis. Visą perimetrą juosianti stogelio POERDVĖ teikia pastatui ir aplinkai jaukumo, savotiškai „sklinda“ aplinkoje visomis kryptimis.

Planinis sprendimas

Urbanistiniai išorės viešųjų erdvių sprendiniai yra betarpiškai susieti su pastato vidaus struktūra. Objektas projektuojamas kaip universalios paskirties multifunkcinė erdvė ir visi planiniai sprendimai iš esmės yra skirti šiam tikslui. Patalpų išplanavimas yra funkcionalus, racionalus, pagrįstas programos užduotimi, normatyviniais reikalavimais (2.9), racionaliais sprendiniais ir ekonomiškumu, sąlygojančiu statybos kainos realumą (2.10).

Centrinis įėjimas, kasų vestibulis, pagrindinis foje kartu su priekyje esančiomis transformuojamomis parodų salėmis, kavinė, informacinis turizmo centras sudaro viename lygyje esančią skaidrią persiliejančių erdvių sistemą ir miesto aikštės idėją natūraliai pratęsia pastato viduje. Pagrindinė renginių salė (500 vt.) yra neatsiejama šios atvirų erdvių sistemos dalis, tačiau ji turi modernias transformavimo priemones, leidžiančias pritaikyti įvairiausiems renginiams. Salę atirbojančios atitvaros suprojektuotos kaip ištisinės (iš rūsyje esančios techninės patalpos) iškeliamos sistemos su integruotomis tradiciškai varstomomis durimis. Jų pagalba salės erdvę galima pilnai atverti ir sujungti su vestibuliu ir gretimomis patalpomis (repeticijų sale, jaunimo erdve, kūrybinėmis salėmis,

kavine ir kt.), visą pirmą aukštą paverčiant viena didele renginių erdve. Koncerto, kino teatro ar kito specialiai apriboto renginio metu, salė gali būti uždara, o reikiamas kėdžių išdėstymas erdvėje suformuotas specialios įrangos pagalba. Salės krėslų eilės, kaip ir orkestrinės grindys, kilnojamos automatizuotos hidraulikos pagalba. Salėje ir scenoje, galima suformuoti vieningą, visiškai lygų paviršių. Tokiu atveju krėslai susilenkia ir pasislepia po sale esančioje technologinėje rūsio patalpoje. Amfiteatro pakopų aukštis, kėdžių išdėstymo kryptis gali būti keičiama pagal renginio scenarijaus poreikius (žr. transformavimo schemas). Numatyta technologinė galimybė pilnai transformuoti sceną. Urbanistinių idėjų padiktuota salės kryptis leido sukurti išskirtinį sprendinį. Tam tikrų renginių metu galinės scenos sienos užuolaida gali būti atidengiama, pro stiklą atveriant unikalų panoraminį Didžiosios kopos vaizdą. Dar daugiau – siūlomas netradicinis scenos dėžės panaudojimas turizmo reikmėms. Skaidrus fasadų sprendimas, atidengus užuolaidas, laiptais ar liftu pasikėlus ant ardynų tiltelių, suteiktų galimybę turistams naujais rakursais, iš viršaus pasigėrėti įspūdingomis Nidos panoramomis. Tokiu būdu, tradiciškai tamsi ir “negyva” scenos dėžė taptų patraukliu turistų lankomu objektu, režisieriams ir renginių organizatoriams suteiktų naujų scenografinių idėjų, netikėtų techninių galimybių. Scenos planšeto paviršius yra numatytas viename lygyje su šalia esančiu grunto lygiu, taigi, atidarius įstiklinimą, būtų sukurta dar viena renginių organizavimo viduje ir išorėje galimybė. Administracinės patalpos, grimo kambariai yra numatyti scenos lygyje.

Virš pirmojo aukšto ir salės turių siūlome įrengti eksploatuojamus stogus. Tai būtų naujos viešosios erdvės, savotiškos terasos iš kurios atsiveria puikūs aplinkos vaizdai. Į jas būtų galima pakilti vidiniu liftu arba užlipti laiptais.

Fasadai ir medžiagiškumas

Pastatui lengvumo ir skaidrumo įspūdį teikia fasadinės struktūrinio stiklo sistemos. Stogelio briaunos apdailinamos specialiai impregnuotomis, nedegiomis dekoratyvinės medienos plokštėmis. Eksploatuojamų stogų plokštumos padengiamos terasoms skirta mediena. Išorinio stogelio apačioje numatytas dekoratyvinis fasadų apšvietimas. Matomiausioje pagrindinio fasado vietoje talpinamas esamas meno kūrinys – bareljefas (2.8). Jis įgauna ypatingą – pagrindinio įėjimo akcento ir pastato simbolio prasmę.

Konstrukcijos

Pastate yra numatyti g/b polių pamatai, g/b monolitinės kolonos ir sijos. Virš rūsio ir pirmojo aukšto žemutinės dalies siūlomas g/b monolito denginiai, virš universalios salės ir scenos dėžės – specialiai antipirinuoto, klijuoto medžio konstrukcijų sistema. Tai suteiktų pastato interjerams jaukumo, paryškintų sąsajas su gamtos aplinka. Saulės baterijos talpinamos ant aukščiausiai esančios stogo plokštumos.

Sklypo rodikliai

Sklypo plotas	2092.00 m ²
Sklypo užstatymo plotas	1721.90 m ²
Sklypo užstatymo intensyvumas	0.91 %
Sklypo užstatymo tankumas	0.82 %

Bendrieji statinio rodikliai

Bendrasis plotas	3086.70 m ²
Pagrindinis plotas	2218.5 m ²
Pagalbinis plotas	868.2m ²
Pastato tūris	11874.67 m ³
Aukštų skaičius	2 vnt.
Pastato aukštis (nuo alt. +- 0.00)	13.30 m.
Preliminari pastato statybos kaina	~ 20 000 000 Lt.